

Izvolitev lavantinskih škofov.

(Dalje.)

V nedeljo, dne 27. oktobra napoči veseli den posvečenja novega škofa.

Preden pa škofovsko posvečenje opišemo, naj še rešimo nekatera druga vprašanja.

Kakov razloček pa je med mešniškim in med škofovskim redom? Oba reda obsega isti šesti sv. zakrament, namreč zakrament mešniškega posvečenja, samo da je škofovsko posvečenje polnost ali spolnjenje zakramenta mešniškega posvečenja. Če bi tedaj duhovsko oblast, katero daje šesti sv. zakrament, zamogli meriti, dalo bi škofovsko posvečenje polno mero, mešniško pa ne polne mere le-te oblasti. Škofov red je torej vršič, je cvet ali sad mešništva. Kakor namreč ima sad v sebi seme, iz katerega se izklijajo ali izcimijo mlada drevesa, tako daje škofovsko posvečenje oblast, da škof zamore druge mlade duhovnike in nove škofo postavljati in posvečevati, katere oblasti nima noben mešnik.

Škofovo posvečenje se mora vsakikrat vršiti ali v nedeljo, ali na praznik kakenga sv. apostola. Nedelja je namreč tisti den, katerega je sv. Duh razlil nad apostole obilnost svojih darov; ali pa se ima goditi na den kakenga apostola, ker so škofi pravi nasledniki in resnični namestniki apostolov.

Škofa, kateri novega škofa posvečuje, zovemo škofa posvečevalca, a mladega škofa zovemo škofa posvečenca. Poleg škofa posvečevalca pa morata pri škofovskem posvečevanju še dva druga škofa prisotna in na pomoč biti, in le takrat, kedar je pretežavno ali nemogoče trojih škofov dobiti, smeta po posebnem dovoljenju rimske stolice na mesto dveh pomočnih škofov stopiti dva opata, ki imata pravico nositi škofovsko palico in kapo.

V cerkvi, v kateri škofa posvečujejo, sta pripravljena in dostojno ozaljšana dva altarja, eden za škofa posvečevalca, a eden za škofa posvečenca. Tudi se morata den pred posvečenjem oba škofa postiti, ker so se postili in molili tudi apostoli, ko so pokladali roke na Savla in Barnabo ter jih posvečevali v apostolsko službo.

Zjutraj ob osmih tedaj se je pomikala dolga procesija v stolno cerkev. Najnaprej sv. križ, potem bogoslovci in duhovstvo Solnograško, potem duhovniki gostje, stolni kapitol, potem pomočna škofa, dr. Kahn namreč, Krški škof in posvečen škof Haller Solnograški, in med njima naš novi škof in slednjič še nadškof s polno svojo asistenco.

Škofovsko posvečenje se začne s tem, da škofa, ki sta na pomoč, posvečenca, oblečenega v obleko mešniško, vodita k škofu posvečevalcu, kateri jih pričakuje, sedeč pred altarjem. S tem

obredom se je ohranil spomin na tiste čase, v katerih so se najjakši in celo sveti možje skrivali, se jokali in prosili, naj jim nikar ne nakladajo bremena škofovske službe na ramena; zato so jih morali v časih siliti, da so stopili pred altar ter prejeli škofovsko posvečenje. Ali saj so tudi našega novega premilostnega škofa med sv. obredi čestokrat tako solze oblile, da skoraj niso vedeli, kje so stali in kaj se z njimi godi.

Zdaj starejši izmed obojih škofov spregovori ter reče škofu posvečevalcu: „Prečastni oče! Sv. mati, katoliška cerkev, zahteva, da temu tukaj prisotnemu mešniku breme škofovske službe naložiš“. Škof posvečevalec odgovori: „Imate apostolsko pooblastilo?“ Škof odgovori: „Imamo ga“. — Noben mešnik namreč ne sme v škofa posvečen biti, dočim ga niso sam sv. Oče za škofa potrdili. (Da je naša škofija izvzeta, smo zgoraj rekli.) (Dalje prih)

Gospodarske stvari.

Tržna cena za sadje.

Cena sadju na debelo je bila na Dunaji do 30. decembra 1889 ta-le: Jabolka rdeča 20 do 28 kr. za klg., tafetinec 28—44 kr., renete rjave 20—36 kr., renete rmene 20—36 kr., maršlanček 16—24 kr., vince (batulenske) 20—24 kr., jabolke za kuho 14—20 kr., hruške 70—80 kr., grozdje 75—90 kr., orehi 14—40 kr., kostanji 21—25 kr. za klg.

Nekaj o odstavljenji teleta.

Mlada doba je pri živini važna, nič manj, kakor pri človeku. Vsled tega gleda gospodar pa tudi pri živini na to, da ji postreže, kar ji le more in se ogiblje vsega, kar ji vtegne biti na škodo. In žal, da mu še pri vsej njegovi skrbi ne steče vselej prav, kaj pa še le, če puusti živino v mladi dobi še v nemar!

Kar se tiče telet, izgodi se najraje, da jih odstavimo prerano. To se izgodi pa rado za to, ker se zdi gospodarju, da mu krava preveč shuja, ako sesa tele dalje časa ali pa da vstreže gospodinji, ki bi po svoji strani rada brž ko brž koristi od krave. Ali tako ravnanje je prav napačno in zakaj? Tele, kedar se odstavi, tirja obilne in tečne krme, sicer postane mršavo, shuja in žalostno ga je gledati, kako ti zastaja v rasti. Gospodar to tudi vidi, toda ne išče uzroka za to v preslabi krmi, ampak meni, da mora tele pač izgubiti mlečno meso in še le potem se začne rediti iz nova.

Ali kaj bi živinče ne shujalo, ako ne dobi va-se, česar mu je treba, da se razvija v redu! Ker ne dobi več mleka, se ve, da žre, kar se mu polaga, ali to je po gostem le trda in suha krma. Take pa živinče ne prežveka do volje

ker še nima čvrstih zobi in tudi želodec še je v njem preslab in zato je ne prebavlja, kakor je treba. Škoda nastane po tem takem gospodarju vselej in ni je več moč popraviti do cela. Da je gospodar ne trpi in to po lastni krivnji, za to se naj umni gospodar ravna po teh-le ravnilih, kakor se mu jih podaja v „Novicah“. Goveda imajo, kakor vsi drugi prežvekovalci, 4 želodce. Prvi trije, to je „vamp“, „kapica“ in „devetogub“ — le ti pripravljajo povžito krmo za prebavljanje, ki se vrši prav za prav še le v četrtem želodcu, „siričniku“ po imenu. Sesnemu teletu niso prvi trije želodci še razviti, kajti vamp, ki je pozneje največji, je manjši pri sesnih teletih, kakor siričnik. Sesnemu teletu rabi namreč le siričnik za prebavljanje, dokler se živi z mlekom. Za tega delj tudi ne more živeti tele v prvem času ob trdih snovéh, ker jih ne more prežvekat, niti spraviti v vamp, ker je ta premajhen in še premalo razvit. Zato jih tudi ne more prebaviti. V prvem času morejo teleta živeti le ob kapljivi krmi, kakor je mleko. Ker se pa doslej ni še posrečilo napraviti pijače, s katero bi teletom nadomeščali mleko brez vsake škode na zdravju in rasti, za tega delj se morajo toliko časa popolnoma ali vsaj nekoliko rediti z mlekom, da se zobje in prvi 3 želodci zadosti razvijejo za uživanje in prebavljanje trdih in suhih krmil. Če se ne ravnamo po tem vodilu, shušajo nam gotovo teleta, ker morajo stradati. Med stradanjem se sicer shušanim in mršavim teletom sčasoma prvi trije želodci razvijejo, toda zelo počasi vsled pomanjkljivega krmljenja. Zato pa močno zastanejo v rasti. Mnogo telet pokazimo z napčnim odstavljanjem za celo življenje in ona niso več za pravo rabo. Velika napaka je toraj, če odvezamemo teletom prezgodaj mleko z neprimernim odstavljanjem. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 16. januarija v Gradci in na Bregu v Ptui (za svinje.) Dne 17. januarija v Kapelah pri Brežicah, v Gornji Radgoni, v Petrovčah in v Tilmiči pri Lipnici. Dne 18. januarija v Poličanah (za svinje). Dne 20. januarija v Arnoži, na Malih Rodnah, pri sv. Lenartu v slov. goricah. Dne 21. januarija na Teharji in dne 22. januarija v Mozirji, v Mariburgu in Radgoni.

Dopisi.

Iz Kapel blizu Brežic. (Pred volitvijo) Naš g. župan ni „naše gore list“. Ne vemo pa, kaj mu je, da tako dolgo zopet volitve ne naznani. Ali se je preveč vesel, da bi ga ednoglasno zopet na tron posadili, ali se pa boji, da bi mu trdo šlo? Kakor se vidi, je zadnje bolj verjetno, kajti naš g. župan se na vse kraje vozari in si volilcev nabira, ker vidi,

da mu domači občani vsega ne zaupajo, poprijel se je tujih in sosednjih faranov. Nekoč se je bil v neko krčmo zaletel; tam je našel bližnje sosednje občane iz Bojzne in takoj veli prnesti vina dovolj na mizo in je pričel agitacijo z njimi. Bojim se, da so že morda pozabili tisti Bojzničani, kako je ta g. župan kedaj iz njih norce delal, ali v najhujši sili se je sedaj premagal in jih je začel vabiti na volišče. Enake pohode je začel na druge kraje, nikamor mu ni predaleč, še celo do Ločkega g. župana se je potrudil in mu svoje težave tožil. Ravno tako tekajo njegovi mešetarji na vse kraje, kjer je le kaj upanja in kake pomoči. Bati se je za vse, da se jim ne bi še zadnje betvo moggan zmedlo pri tolikem trudu. Ni treba za pravičnega župana pač nikoder glasov iskati, kajti naša občina je dosti velika in ima čez 500 volilcev. Čemu je torej treba še jih več loviti? Morda bi pa rad, da bi bil on in bi njegovi odborniki in „roti“ bili kar z dvesto glasi v vsakem volilnem razredu voljeni. Take slave pa gotovo ne bodo dosegli. Dosti se jih pač veseli te volitve, saj se bodo pa zopet nasitili. Eden „rot“ se je bahal, kako mastnega prešiča da že redi g. župan za čas volitve. No pa še kaki sod naj jim pomije, da si bodo geslo zamočili zopet za tri leta! Taki so nekateri naši občanje, gotovo bi še to malo vere, ki je še imajo, dali za kos slanine in za kozarec čvika. Naše enake volitve je bila pred dvema letoma na Bizeljskem; tamošnji g. župan je odlagal tako dolgo volitev, dokler se je dalo in pozval je tudi vse na pomoč. Še celo g. okrajni glavar je volilcem prigovarjal, pa vse ni nič zdalo; g. župan je moral tron zapustiti in tako se bo gotovo tudi njegovemu svaku zgodilo, preden bo to stoletje poteklo. Prej so tam mislili, da drugi ni za to in zdaj vidijo, da je. Tudi pri nas je še drugih, ne samo g. Sorčič.

Od Sotle. (Županstvo.) Pri nas se zdaj godi, kakor se je godilo nekemu bogatinu na smrtni postelji. Ko ga prijatelj obišče toži mu, da je v njegovi hiši dvojni strah, namreč: jaz se bojim, da bom umrl, moji domači se pa bojijo, da bom še ozdravel. G. Sorčič se boji isto tako, da bo prepadel, mi se pa bojimo, da bo še župan. Njemu se bere bojazen že na obrazu, drži se tako černo, kakor da bi ga grizlo. To je res premisliti, saj ga že dosti stane za prvo volitvo in zdaj še zopet! Na vmes pa še pride kaka globa za kake zamude, kajti nasilni boj volitve in poleg še uradovanje, pa prihodnji račun: to mu beli nemško glavo, ali kaj to! Če mu v tem prav ne ide, pošlje pa po „Jaka“ v Brežice, naj mu proračun sestavi in mu še na vmes bojni načrt za bližnje volitve raztolmači. Kdor to vse plača, tega vam zdaj ne morem naznaniti; kedar bom jaz imel roko do računov, tedaj vam pa naznanim vse. Ako mi